

แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชุดที่ ๑

การอ่านคิดวิเคราะห์เพลงพื้นบ้าน

บุษยา รุจิระปรีชากุล

ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านท่า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ชุดที่ ๑ การอ่านคิดวิเคราะห์ เพลงพื้นบ้าน จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุผล มีวิจารณญาณ มีการไตร่ตรอง และรู้จักนำความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ใช้ประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ ๑ การอ่าน และสาระที่ ๕ วรรณคดี วรรณกรรม เนื้อหาภายในแบบฝึกฝึกทักษะเป็นการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก เป็นนวัตกรรมที่ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนให้รักการศึกษารเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดียิ่ง

บุษยา รุจิระปรีชากุล

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์	๑
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ	๒
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๓
ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์การเรียนรู้	๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๖
ใบความรู้ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน	๑๐
แบบฝึกทักษะที่ ๑	๑๔
แบบฝึกทักษะที่ ๒	๑๖
แบบฝึกทักษะที่ ๓	๑๕
แบบฝึกทักษะที่ ๔	๒๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๓
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑ - ๔	๒๖
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน	๓๑
บรรณานุกรม	๓๒

คำชี้แจงแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์

แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีทั้งหมดจำนวน ๕ ชุด ประกอบด้วย

- ชุดที่ ๑ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์เพลงพื้นบ้าน
- ชุดที่ ๒ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน
- ชุดที่ ๓ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ข่าว
- ชุดที่ ๔ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์บทความ
- ชุดที่ ๕ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์เรื่องสั้น
- ชุดที่ ๖ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์บทร้อยกรอง
- ชุดที่ ๗ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์สำนวนไทย
- ชุดที่ ๘ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์สุภาษิต คำพังเพย
- ชุดที่ ๙ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์สารคดี

แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ชุดนี้ คือ แบบฝึกทักษะชุดที่ ๑
การอ่านคิดวิเคราะห์เพลงพื้นบ้าน มีส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะดังนี้

๑. ส่วนหน้า ประกอบด้วย ปก, คำนำ, สารบัญ, คำชี้แจงในการใช้
แบบฝึกทักษะ และคำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะของครูและของนักเรียน
๒. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย มาตรฐาน, ตัวชี้วัด, สาระสำคัญ,
จุดประสงค์, แบบทดสอบก่อนเรียน, ใบความรู้, แบบฝึกทักษะที่ ๑ – ๔
๓. ส่วนท้าย ประกอบด้วย บรรณานุกรม, เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑ – ๔,
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ

คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน

เมื่อครูผู้สอนได้นำแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ชุดนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรปฏิบัติดังนี้

๑. ทดสอบความรู้ก่อนเรียนของนักเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน
๒. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ชุดนี้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้
๓. ขณะปฏิบัติกิจกรรมควรแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด
๔. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์เสร็จ ให้ช่วยกันตรวจคำตอบจากเฉลยแบบฝึกทักษะ
๕. ให้นักเรียนซักถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม
๖. ทดสอบความรู้ของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน
๗. เก็บรวบรวมคะแนนเพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน ตรวจสอบแบบฝึกทักษะที่ ๔ อีกครั้งเพื่อประเมินความถูกต้องในการเขียนของนักเรียน
๘. ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนได้เรียนรู้และซ่อมเสริมความรู้ด้วยตนเอง

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

เมื่อนักเรียนได้นำแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ชุดนี้ไปใช้ในการเรียนรู้ ควรปฏิบัติดังนี้

๑. นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจ กับจุดประสงค์ของแบบฝึกทักษะ
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ
๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ให้เข้าใจ ก่อนลงมือทำแบบฝึกทักษะที่ ๑ - ๔ อย่างรอบคอบและตั้งใจ
๔. นักเรียนเฉลยแบบฝึกทักษะหลังจากที่ทำเสร็จแล้วตามลำดับโดยไม่เปิดดูเฉลยของชุดต่อไปก่อน
๕. ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๖. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เปรียบเทียบข้อแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
๗. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วให้นักเรียนตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของแบบฝึก ก่อนส่งคืนครูผู้สอนเพื่อตรวจคำตอบของแบบฝึกทักษะที่ ๔ และเก็บรวบรวมคะแนนทั้งหมดของแบบฝึกทักษะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป. ๖/๓ อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถาม
เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป. ๖/๔ แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป.๖/๕ อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไป
ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ท ๕.๑ ป. ๖/๑ แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี วรรณกรรมที่อ่าน

การเรียนรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านนอกจากผู้เรียนจะได้รับความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายแล้ว ผู้เรียนยังได้รับถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิดของกลุ่มชน ประเพณี วัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย เปรียบเสมือนสิ่งที่บันทึก ประสบการณ์ของบรรพบุรุษที่ส่งทอดต่อมาให้แก่ลูกหลาน ทำให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้และข้อคิดที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

- * นักเรียนบอกความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ได้
- * นักเรียนอ่านคิดวิเคราะห์แล้วตอบคำถามจากเพลงพื้นบ้านที่อ่านได้
- * นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการอ่านคิดวิเคราะห์เพลงพื้นบ้าน

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของเพลงพื้นบ้าน

- ก. เพลงที่กลุ่มคนในท้องถิ่นร่วมกันร้อง
- ข. เพลงที่กลุ่มคนในท้องถิ่นประดิษฐ์ขึ้น
- ค. เพลงที่กลุ่มคนในท้องถิ่นร่วมกันร้องจริง
- ง. เพลงที่เลียนแบบคำร้องทำนองจากต่างประเทศ

๒. เนื้อร้องเพลงพื้นบ้านแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในด้านใดของไทย

- ก. ด้านภาษา
- ข. ด้านการแต่งกาย
- ค. ด้านการดำรงชีวิต
- ง. ด้านศิลปหัตถกรรม

๓. เพลงแห่งนางแมวส่วนใหญ่จะนิยมร้องในช่วงเดือนใด

- ก. ตุลาคม
- ข. เมษายน
- ค. มีนาคม
- ง. มกราคม

๔. เพลงใดเป็นเพลงปฏิพากย์

- ก. เพลงพวงมาลัย
- ข. เพลงรำวง
- ค. เพลงน้อย
- ง. ถูกทุกข้อ

๕. จงเลือกคำมาเติมในช่องว่างเพลงพื้นบ้านต่อไปนี้

“ ริริข้าวสาร สอง.....ข้าวเปลือก .....ท้องโบลาน เก็บเบี้ย
ใต้ถุน..... คคข้าวไร่..... พานเอาคนข้างหลังไว้ให้ดี”

- ก. คะนาน เลือก บ้าน จาน
- ข. คะนาน เลือก ร้าน จาน
- ค. ทะนาน เลือก ร้าน จาน
- ง. ทะนาน เลือก บ้าน จาน

๖. เพลงพื้นบ้านต่อไปนี้ควรเรียงลำดับอย่างไร

- ๑. กระจ่ายลอยคอ
- ๒. โยกเยกเยก
- ๓. น้ำท่วมเมฆ
- ๔. หมาหางอ
- ๕. กอดคอโยกเยก

- ก. ๒ ๑ ๓ ๔ ๕
- ข. ๒ ๔ ๓ ๑ ๕
- ค. ๒ ๓ ๑ ๔ ๕
- ง. ๒ ๕ ๔ ๓ ๑

อ่านเพลงพื้นบ้านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗ – ๘

“วัดเอ๋ย วัดโบสถ์ ปลูกข้าวโพดสาธิตี เจ้าลูกเขยตักยาค
แม่ยายก็พรากรุกสาวหนี ต้นข้าวโพดสาธิตี ตั้งแต่นี้จะโรยรา”

๗. เพลงกล่อมเด็กนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. การดำรงชีวิตของคนในชุมชน
- ข. การประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน
- ค. การประพุดิตนเป็นคนมีคุณธรรม
- ง. ความล้มเหลวในการทำงาน และชีวิตครอบครัว

๘. ผู้แต่งเพลงพื้นบ้านนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. ท้อใจ
- ข. สบายใจ
- ค. มีความสุข
- ง. มีความสมหวัง

อ่านเพลงพื้นบ้านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙ – ๑๐

หนุ่มสาวชาวเพลง ต่างบรรเลงล้อมวง	เอ๋ยทำนองร้องส่ง ตั้งวงรำร่าย
ร้องเกี่ยวพาราตี บทกวีพื้นบ้าน	เป็นที่สนุกสนาน ลำราญหัวใจ
เพลงพวงมาลัย บ้างก็ใส่เพลงน้อย	ทั้งลูกคู่ลูกค้อย ต่างก็พลอยกันไป

๕. จากเพลงพื้นบ้านนี้ สามารถอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่
ของผู้คนในเพลงได้อย่างไร

- ก. เป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเกื้อหนุนกัน
- ข. เป็นสังคมที่อยู่แบบตัวใครตัวมัน
- ค. เป็นสังคมแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน
- ง. เป็นสังคมที่สงบสุข รักความสนุกสนาน

๑๐. จากเนื้อเพลงข้างต้นเป็นเพลงพื้นบ้านของภาคใด

- ก. ภาคใต้
- ข. ภาคเหนือ
- ค. ภาคกลาง
- ง. ภาคตะวันตก

ใบความรู้

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน

ความหมายของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน คือ บทเพลงที่เกิดจากคนในท้องถิ่นต่าง ๆ คิดรูปแบบการร้อง การเล่นขึ้น เป็นบทเพลงที่มีท่วงทำนอง ภาษาเรียบง่ายไม่ซับซ้อน มุ่งความสนุกสนาน รื่นเริง ใช้เล่นกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น สงกรานต์ ตรุษจีน ลอยกระทงไหว้พระประจำปี หรือแม้กระทั่งในโอกาสที่ได้มาช่วยกันทำงาน ร่วมมือร่วมใจเพื่อทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น เกี่ยวข้าว นวดข้าว เป็นต้น

ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

ส่วนมากเป็นการเกี่ยวพาราตี หรือการชักถามโต้ตอบกัน ความเด่นของเพลงพื้นบ้านอยู่ที่ความไพเราะ การมหรือถ้อยคำง่าย ๆ แต่มีความหมาย กินใจ ใช้ไหวพริบ ปฏิภาณในการร้องโต้ตอบกัน เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่จะมีเนื้อร้อง และทำนองง่าย ๆ ร้องเล่นได้ไม่ยาก ฟังไม่นานก็สามารถร้องเล่นตามได้ การเล่นเพลงชาวบ้าน จะเล่นกันตามลานบ้าน ลานวัด ท้องนา ตามลำน้ำ แล้วแต่โอกาสในการเล่นเพลง เครื่องดนตรี ที่ใช้เป็นเพียงเครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง กรับ กลอง หรือเครื่องดนตรี ที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง หรือใช้การปรบมือประกอบจังหวะแทนเครื่องดนตรี สิ่งสำคัญในการร้องเพลงชาวบ้าน คือ ลูกคู่ที่ร้องรับ ร้องกระทู้ หรือร้องสอดเพลง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ครึกครื้นยิ่งขึ้น เพลงพื้นบ้านจะมีลักษณะเด่น ๆ เป็นที่สังเกตได้ คือ

๑. สำนวนภาษาใช้คำธรรมดาฟังเข้าใจง่าย ถ้อยคำคมคาย
๒. มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีคำคมคายในการใช้ภาษากระทบกระเทียบเปรียบเปรยชวนให้คิด จากประสบการณ์ที่พบเห็นอยู่ในวิถีชีวิตท้องถิ่น
๓. มีภาษาถิ่นปะปนอยู่ ทำให้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิต ประเพณี ความเชื่อตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ที่แฝงอยู่
๔. ลักษณะภาษาคล้องจองกัน ที่เป็นกลอนหัวเดียว คือ กลอนที่ลงท้ายด้วยสระชนิดเดียวกัน เช่น กลอนไล (ลงเสียงข้างท้ายด้วยสระไอตลอด) กลอนลี (ลงเสียงข้างท้ายด้วยสระอีตลอด)
๕. มักจะมีการร้องซ้ำ บางที่ซ้ำที่ต้นเพลง หรือบางที่ซ้ำที่ท่อนท้ายของเพลง

ประเภทของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านโดยทั่วไปนั้น มีอยู่ด้วยกันหลายชนิด พอจะแยกประเภทได้ดังนี้ คือแบ่งตามผู้เล่นได้ ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. **เพลงเด็ก** เพลงที่ผู้ร้องและผู้เล่นเป็นเด็กจริง ๆ ตั้งแต่เด็กเริ่มร้องเพลงได้ไปจนถึงวัยก่อนหนุ่มสาว เพลงลักษณะนี้มีทุกภาค ทุกท้องถิ่น อาจจะมี ความคล้ายคลึง และแตกต่างกันไป สามารถแยกออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑.๑ **เพลงร้องเล่น** เพลงร้องเล่นเป็นเพลงที่เด็กใช้ร้องเล่นกัน ไม่ต้องการเล่นประกอบ ใช้ร้องเพื่อความสนุกสนาน เนื้อร้องอาจจะไม่มีความหมายก็ได้ แต่จะมีความคล้องจองใช้คำง่ายและชวนขัน เช่น โยกเยกเยย, ฝนตกแดดออก

๑.๒ **เพลงหยอกล้อ** เป็นเพลงที่เด็ก ๆ ร้องล้อเลียนกันเกี่ยวกับสิ่งที่ผิดปกติ เด็กที่ถูกล้อจะโกรธเคืองกันบ้าง บางทีถึงกับไล่ขว้างปาทะเลาะกันก็มี แต่ก็จะหายโกรธกันในเวลารวดเร็ว เช่น ผมจุก, ผมม้า, ผมเปีย, ผมแกละ

๑.๓ **เพลงขู่ปลอบ** คือ เพลงที่ร้องขู่เด็ก หรือปลอบเด็กให้หยุดร้องไห้ หายตกใจ ส่วนมากที่เลี้ยงเด็กหรือเด็กโตกว่าเป็นผู้ร้องเช่นที่ร้องขู่น้องให้หยุดร้องไห้ เพราะกลัวโดนแม่ตี พี่ที่ทำน่องร้องไห้ เช่น แม่โครมา น้ำตาใครไหล, จันทรเจ้าขา, แต่เช้าแต่ เขาแห่ยามา

๑.๔ เพลงประกอบการเล่น ได้แก่ เพลงที่เด็กร้องประกอบการเล่น อาจะร้องเป็นกลุ่มหรือร้องทีละคน สลับข้างกันก็ได้ บางทีมีตบมือให้จังหวะหรือ ทำท่าประกอบด้วย เช่น จำจ๊ะเขือเปราะ, รีรี ข้าวสาร, มอญซ่อนผ้า

๒. เพลงผู้ใหญ่ หมายถึง เพลงที่ผู้ร้องเป็นผู้ใหญ่ตั้งแต่วัยรุ่นสาวไปจนถึง วัยชรา ส่วนผู้ฟังไม่จำกัดอายุและเพศ เป็นเพลงที่มีมากที่สุดและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ของชาวบ้านมากที่สุดตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย มีทั้งเพลงที่ร้องเพื่อความบันเทิงใน เทศกาล ร้องประกอบพิธีกรรม และร้องประกอบการเล่นของผู้ใหญ่ มีทุกภาค เช่นเดียวกัน จำแนกเพลงผู้ใหญ่ไว้ ๖ ประเภท ดังนี้

๒.๑ เพลงกล่อมเด็ก คือเพลงที่ผู้ใหญ่ร้องขับกล่อมเด็กในเวลานอน เพื่อต้องการให้เด็กเบนความสนใจมาสู่สำเนียงกล่อม เกิดความเพลิดเพลินกับทำนอง ขับเอื้อน และหลับไปโดยไม่รู้ตัว เช่น กาเหว่าเอ๋ย, พ่อเนื้อเย็น

๒.๒ เพลงปฏิพากย์ คือ เพลงพื้นบ้านที่ร้องเล่นกันในโอกาสและ เทศกาลต่าง ๆ ลักษณะเฉพาะของเพลงปฏิพากย์ คือ เป็นเพลงที่ร้องโต้ตอบกัน ๒ ข้าง ระหว่างฝ่ายชายและฝ่ายหญิง อาศัยปฏิภาณไหวพริบของแต่ละฝ่าย คือร้องแก้โต้ตอบ กันอย่างฉับพลันด้วย เป็นการร้องสดบนเวทีกลางลานบ้านต่อหน้าผู้คนเป็นจำนวนมาก ร้องเล่นกันได้เป็นเวลานาน เพลงปฏิพากย์มีในทุกภาคของประเทศไทย มีทั้งการร้อง โต้ตอบกันสั้น ๆ และร้องโต้ตอบกันยาว ๆ จนถึงเป็นเรื่องเป็นราว เช่น เพลงน้อย, เพลงรำวง, เพลงพวงมาลัย นิยมร้องกันในช่วงสงกรานต์ ซึ่งเพลงปฏิพากย์นี้ต่อมา วัฒนาการมาเป็นเพลงลูกทุ่งนั่นเอง

๒.๓ เพลงประกอบการเล่นพื้นบ้าน คือ เพลงที่ใช้ร้องประกอบการเล่น พื้นบ้านของชาวบ้านทั้งชายและหญิง มักใช้ร้องเล่นในช่วงเทศกาล หรือในงานพิธีการ โอกาสพิเศษ เช่น ในช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ เช่น รำโทน หรือ รำวง, ลูกช่วง, เข้าผี มอญซ่อนผ้า

๒.๔ เพลงประกอบพิธี คือ เพลงที่ใช้ในพิธีกรรมของชาวบ้าน ในท้องถิ่นต่าง ๆ มีทั้งพิธีกรรมที่มาจากความเชื่อ พิธีกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นมงคลใน การเปลี่ยนภาวะ เช่น พิธีขอฝน พิธีทำขวัญเด็ก ทำขวัญเดือน พิธีโกนจุก พิธีบวชนาค

พิธีกรรมเหล่านี้มีทุกท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน หรือภาคใต้ และจะมีคำกล่าวที่ใช้ในพิธีเหล่านี้ เช่น มีเพลงแห่นางแมว ใช้ร้องในพิธีขอฝน บทแห่ล่ บทสวดทำขวัญ ในพิธีโกนจุก บวชนาค แต่งงาน บทสวดคฤหัสถ์ใน พิธีศพ เป็นต้น

๒.๕ เพลงเกี่ยวกับอาชีพ เป็นเพลงที่ใช้ร้องในขณะที่ทำงาน โดยที่สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมหลักคือการทำนา จึงมีเพลงที่ร้องในขณะที่ทำกิจการงาน เช่นในช่วงการทำนามีตั้งแต่เริ่มปลูกข้าวดำนา ใช้บททำขวัญข้าว ทำขวัญนา เป็นบทร้องที่ลักษณะเป็นแบบพิธีการ และเพลงที่มุ่งที่ความสนุกสนาน เป็นใหญ่ เช่น เพลงเกี่ยวข้าว, เพลงเดินกำรำเคียว

๒.๖ เพลงแข่งขัน เพลงที่ร้องขึ้นเวทีแล้ว มีการประกวดประชันกัน ระหว่างคณะเพลง ๒ คณะ เพลงที่จะขึ้นเวทีแข่งขันส่วนมากจะเป็นเพลงปฏิพากย์ เช่น เพลงน้อย เพลงอีแซว เพลงซอ หมอลำ เพลงรำวง เพลงบอก โนรา ฯลฯ

คุณค่าของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านมีคุณค่าหลายประการ ได้แก่

๑. ให้ความสนุกสนานก่อให้เกิดความรักและความสามัคคีมีน้ำใจต่อกัน
๒. สะท้อนวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทยในอดีต
๓. การฝึกร้องและเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน ยังเป็นการช่วยให้ผู้ร้องมีสติปัญญา

เฉลียวฉลาด มีไหวพริบปฏิภาณดีในการแก้ปัญหา

แบบฝึกทักษะที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ทับอักษรหน้าคำตอบ
ที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว (๕ คะแนน)

๑. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน

- ก. ใช้ภาษาเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน
- ข. เป็นเพลงที่ระบุชื่อผู้แต่งไว้ชัดเจน
- ค. มีลักษณะเฉพาะตัวในแต่ละท้องถิ่น
- ง. เป็นเพลงที่เกิดจากกลุ่มคนในท้องถิ่นต่างๆ

๒. ข้อใดคือเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของเพลงพื้นบ้าน

- ก. ผู้ร้อง
- ข. ทำนอง
- ค. เนื้อหาของเพลง
- ง. บรรยากาศในการร้องเพลง

๓. เพลงปฏิพากย์คือวิวัฒนาการของเพลงชนิดใด

- ก. เพลงลูกทุ่ง
- ข. เพลงไทยเดิม
- ค. เพลงลำเพลิน
- ง. เพลงไทยสากล

๔. ผู้ที่จะร้องนำเพลงปฏิพากย์ได้มีลักษณะอย่างไร

- ก. พูดยาโต้ตอบถกเถียงกับผู้อื่นได้ดี
- ข. เป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบดี
- ค. เป็นผู้ที่ชอบเินยอผู้อื่น
- ง. เป็นผู้ที่ชอบต่อว่าผู้อื่น

๕. เพลงจันทร์เจ้าขา แสดงถึงจินตนาการด้านใดของเด็ก

- ก. จินตนาการถึงกระต่ายบนดวงจันทร์
- ข. จินตนาการถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์บนดวงจันทร์
- ค. จินตนาการถึงสิ่งของที่อยากได้อยู่บนดวงจันทร์
- ง. จินตนาการถึงบรรดาสัตว์ประหลาดที่อยู่บนดวงจันทร์

แบบฝึกทักษะที่ ๒

เพลงเกี่ยวข้าว

(พร้อม) เกี่ยว เถิดนะแม่เกี่ยว ช๊ะ ช๊ะ เกี่ยว เถิดนะแม่เกี่ยว อย่ามัวชะเง้อ
แลเหลียว เดี่ยวเกี่ยวจะบาด ก้อยเอย

ชาย : ร่วมใจเกี่ยว ขอเชิญมาเกี่ยวข้าวกัน แม่ชื่นใจฉัน ดวงชีวันร่วมกัน
ลงแรง เชิญมาร่วม ร่วมใจ นื่อง อย่าได้ ระแวง อย่ามัวกลางแกลง ขอแรงคนงาม
เกี่ยวตามชอบใจ (พร้อม)

หญิง : ได้ฟังเชิญเสียงชายมาเกริ่น เชิญชวนจิตใจรัญจวน ฟังเชิญชวน
ปั่นป่วนฤทัย ชายมาวอนลงแรง นีกระแวงแกลงใจ พุดจาปราศรัย น้ำใจไม่จริง
ลวงหญิงให้เพลิน (พร้อม)

ชาย : แม่ งามงอน นื่องฟังคู่ก่อน เป็นไร ถ้อยคำ ปราศรัย ความจริงใจ
พี่ไม่ลวงกันรักจริงๆ ดวงใจ นื่องอย่าได้ ทำมึน แกล้งทำ ห่างเหิน ขอเชิญคนดี
ปรานีเมตตา (พร้อม)

หญิง : ชื่นใจจริง นื่องยังเกรงกริ่ง ในใจ

ชาย : แม่ งามทราวม้วย จงวางใจเชื่อในวาจา

หญิง : ฟัง การม ชมชื่น หวาน ะริน วิญญา

ชาย : โื้อ่ ยอดชีวา นื่องมายินดี กับพี่เถิดเอย (พร้อม)

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (๕ คะแนน)

๑. เพลงเกี่ยวข้าวจะใช้ร้องรำกันในสถานที่ใด

- ก. ในวัด
- ข. ทุ่งนา
- ค. ริมแม่น้ำ
- ง. ในไร่ในสวน

๒. “อย่ามัว แลเหลียว เตียวเคียวจะบาด ก้อยเอย” หมายถึงข้อใด

- ก. เตือนให้ช่วยกันทำงานอย่างขยันขันแข็ง
- ข. เตือนไม่ให้มีความประมาทในการทำงาน
- ค. เตือนไม่ให้เหม่อลอยหลบเลี่ยงการทำงาน
- ง. เตือนให้ใช้อุปกรณ์ในการเกี่ยวข้าวอย่างถูกต้อง

๓. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของเพลงเกี่ยวข้าว

- ก. ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
- ข. ส่งเสริมให้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
- ค. ส่งเสริมให้มีความขยันขันแข็งในการทำงาน
- ง. ส่งเสริมให้เห็นแก่ตัวต่างคนต่างทำงานไม่ให้เหม่อลอย

๔. เพลงเกี่ยวข้าวก่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไร ในการทำงาน

- ก. เศร้าสร้อย
- ข. ครึกครื้น สนุกสนาน
- ค. ผ่อนคลาย สงบสบาย
- ง. คึกคัก ตื่นเต้น และรักการทำงาน

๕. เพลงเกี่ยวข้าว จะใช้ร้องกันในช่วงใดของการทำนา

- ก. การไถนา
- ข. การปลูกข้าว
- ค. การเกี่ยวเกี่ยว
- ง. การหว่านกล้า

แบบฝึกทักษะที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกกลุ่มคำที่กำหนดให้ ใส่ลงในเพลงพื้นบ้านให้ถูกต้อง
ตามลักษณะบังคับ (๕ คะแนน)

สองตัวพัวเมีย

มองดูตาดาย

พักไข่ประจำ

เพลินชมฝูงนก

น่าจะเข็ด

เอื่อระเหยจรมา

ตั้งใจว่าจะชมวิหค

เดินทางโดยรถลุงเป็ด

.....เพราะเจอฝนตก

สวนนกออยู่ท่าเสด็จ

เด็กอย่าเอ็ดนกจะตระหนก

นกอยู่รวมกันมากมาย

.....คล้ายภาพกระจก

ทำรังอยู่บนยอดไม้

ลมเอนไหวทำท่าจะตก

เป็นคู่อยู่เคล้าคลอเคลีย

.....จึงมีไข่ดก

ผลัดหน้าทีเปลี่ยนกันทำ

.....ยืนถ่ายนอนกก

ขอปวงรุกขเทวดา

อนุรักษ์รักษาไว้เป็นมรดก

พวงเจ้าเอ๋ยกระทกรก

.....สนุกจริงเอ๋ย

พวงเจ้าเอ๋ยมะไฟ
จั้นนั้นถนัด

จั้นขอทายเป็น
หัวแล้วก็ตัดหาง

เล่นทายปัญหา

เอื่อระเหยล่อยลิว

นั่งรถเล่นฉิวรับลมชื่นใจ

เรามาเที่ยวกันหรรษา

.....ลับปัญญาดีไหม

เรื่องปริศนามีสารพัด

.....ตอบข้อสงสัย

อะไรเอ๋ยตัด.....

เหลือตรงกลางแค่ “วา” เดียวไว้

ตัดหัวตัดหาง เหลือกลางแค่ว่า

.....คือ “กว้าง” นั้นไง

..... คิดได้อย่างไรช่างเก่งจริงเอ๋ย

แบบฝึกทักษะที่ ๔

เพลงพวงมาลัย

บทชาย

เอ่อระเหยลอมมา
พื้มาประสบพบน้องนุช
พิศพักตร์อ่อนงค์ทรวงทรงสำออง
ผิวพรรณ โสภานัยน์ตาดังกวาง
พวงเจ้าเอ๋ยมาลัย

หอมดอกจำปาชื่นใจ
ช่างบริสุทธิ์ศดใส
ทุกสิ่งทุกอย่างวิไล
ลัถย์มสองข้างชวนใจ
พื่ออยากจะได้ชมเอย

บทหญิง

เอ่ยระเหยลอมมา
ได้ฟังวาจาพื้มากล่าวชม
วาจาของชายหลายลั่น
นั้นเกรงจะลวงให้นั้นหลงรัก
พวงเจ้าเอ๋ยมะไฟ

พอลมพัดพาก็จะลอยไป
นั้นเกรงจะอมถ้อยเท็จไว้
กะล่อนปล่อนปลิ้นเหลือใจ
ครั้นแล้วจะผลักให้นั้นหลงไหล
นั้นไม่ไว้ใจชายเอย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเพลงพื้นบ้าน “เพลงพวงมาลัย” แล้วตอบคำถาม
มาพอเข้าใจ (๕ คะแนน)

๑. จากบทเพลงนี้เป็นเพลงพื้นบ้านของภาคใด

.....
.....
.....

๒. เพลงพวงมาลัยนิยมใช้ร้องกันในช่วงเทศกาลใด

.....
.....
.....

๓. เพลงพวงมาลัย มีคุณค่าในด้านใดบ้าง

.....
.....
.....

๔. จากเพลงพื้นบ้านข้างต้น สามารถอธิบายสภาพสังคมไทยในอดีต
ระหว่างหญิงชายได้อย่างไร

.....
.....
.....

๕. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากเพลงพื้นบ้าน

.....
.....
.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของเพลงพื้นบ้าน

- ก. เพลงที่กลุ่มคนในท้องถิ่นร่วมกันร้อง
- ข. เพลงที่กลุ่มคนในท้องถิ่นประดิษฐ์ขึ้น
- ค. เพลงที่กลุ่มคนในท้องถิ่นร่วมกันร้องจริง
- ง. เพลงที่เลียนแบบคำร้องทำนองจากต่างประเทศ

๒. เพลงพื้นบ้านแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในด้านใดของไทย

- ก. ด้านภาษา
- ข. ด้านการแต่งกาย
- ค. ด้านการดำรงชีวิต
- ง. ด้านศิลปหัตถกรรม

๓. เพลงแห่งนางแมวส่วนใหญ่จะนิยมร้องในช่วงเดือนใด

- ก. มกราคม
- ข. มีนาคม
- ค. เมษายน
- ง. ตุลาคม

๔. เพลงลูกทุ่งมีต้นกำเนิดมาจากเพลงพื้นบ้านประเภทใด

- ก. เพลงร้องเล่น
- ข. เพลงหยอกล้อ
- ค. เพลงปฏิพากย์
- ง. เพลงกล่อมเด็ก

๕. จงเลือกคำมาเติมในช่องว่างเพลงพื้นบ้านต่อไปนี้

“ จันทร์เอ๋ย จันทร์เจ้า ขอ ..... ขอแกง ขอแหวน .....
ผูกมือน้องข้า ขอช้าง ขอ..... ให้น้องข้าขี่ ขอ..... ให้น้องข้านั่ง
ขอเตียงตั้งให้น้องข้านอน ขอละครให้น้องข้าดู”

- ก. ข้าว ทองแดง ม้า เก้าอี้
- ข. ข้าว ทองแดง ลา เก้าอี้
- ค. ข้าว ราคาแพง ม้า เก้าอี้
- ง. ข้าว ราคาแพง ลา เก้าอี้

๖. เพลงพื้นบ้านต่อไปนี้ควรเรียงลำดับอย่างไร

- ๑. กระจ่ายลอยคอ
- ๒. โยกเยกเยก
- ๓. น้ำท่วมเมฆ
- ๔. หมาหางอ
- ๕. กอดคอโยกเยก

- ก. ๒ ๕ ๔ ๓ ๑
- ข. ๒ ๑ ๓ ๔ ๕
- ค. ๒ ๓ ๑ ๔ ๕
- ง. ๒ ๔ ๓ ๑ ๕

อ่านเพลงพื้นบ้านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๙ – ๘

“เหน้อยไหมน้องเอ๋ย เอ๋ยเกี่ยวแม่เกี่ยว เกี่ยวข้าวด้วย
คมเคียว อย่าเลี้ยวมาเกี่ยวพี่เอ๋ย เกี่ยวเป็นแถวเอ๋ย เอ๋ยเกี่ยวรวงทอง
เกณฑ์ทั้งพี่ ทั้งน้อง ทั้งพวกทั้งพ้องช่วยกันเอ๋ย”

๙. เพลงพื้นบ้านนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. การดำรงชีวิตของคนท้องถิ่น
- ข. การประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา
- ค. การประพุดิตนเป็นคนมีคุณธรรม
- ง. ความล้มเหลวในการทำงาน และชีวิตครอบครัว

๘. บรรยากาศที่เกิดขึ้นในขณะที่ร้องเพลงพื้นบ้านนี้เป็นอย่างไร

- ก. ท้อใจ
- ข. สิ้นหวัง
- ค. สนุกสนาน
- ง. ตื่นเต้นเร้าใจ

อ่านเพลงพื้นบ้านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙ – ๑๐

สามัคคีแสนดีเอ๋ย เอ๋ยมาร่วมแรง
กลางลมหนาวแดดแจ้ง เราก็แข่งกันเกี่ยวเอ๋ย
รักกันเถิดนางเอ๋ย เอ๋ยรักแผ่นดิน
ที่ให้ข้าวเรากิน ต่อชีวิตน้าให้ยาวเอ๋ย

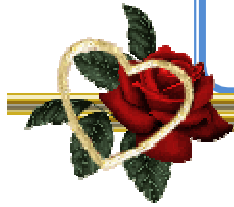
๕. จากเพลงพื้นบ้านนี้ สามารถอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่
ของผู้คนในเพลงได้อย่างไร

- ก. เป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเกื้อหนุนกัน
- ข. เป็นสังคมที่อยู่แบบตัวใครตัวมัน
- ค. เป็นสังคมแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน
- ง. เป็นสังคมที่สงบสุข รักความสนุกสนาน

๑๐. จากเนื้อเพลงข้างต้นเป็นเพลงพื้นบ้านของภาคใด

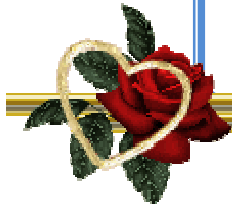
- ก. ภาคใต้
- ข. ภาคเหนือ
- ค. ภาคกลาง
- ง. ภาคตะวันตก

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑

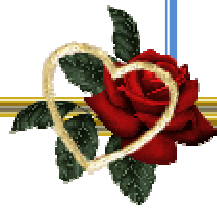
ข้อที่	คำตอบ
๑	ข
๒	ข
๓	ก
๔	ข
๕	ข

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒

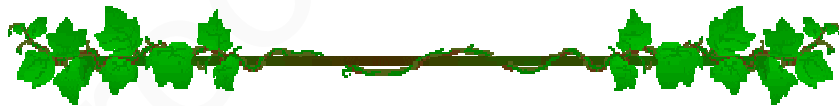
ข้อที่	คำตอบ
๑	ข
๒	ข
๓	ง
๔	ข
๕	ค

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๓

เอื้อระเหยจรมา
เดินทางโดยรถลูงเปิด
สวนนกออยู่ท่าเสด็จ
นกออยู่ร่วมกันมากมาย
ทำรังอยู่บนยอดไม้
เป็นคู่อยู่เคล้าคลอเคลีย
ผลัดหน้าที่เปลี่ยนกันทำ
ขอปวงรุกขเทวดา
พวงเจ้าเอ๋ยกระทกรก

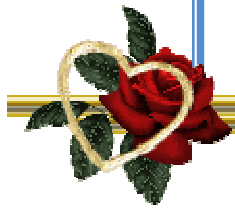
ตั้งใจว่าจะชมวิหค
น่าจะเข็ด.....เพราะเจอฝนตก
เด็กอย่าเอ็ดนกจะตระหนก
มองดูตาลาย.....คล้ายภาพกระจก
ลมเอนไหวทำท่าจะตก
สองตัวผิวเมีย.....จึงมีไข่ตก
ฟักไข่ประจำ.....ยื่นถ่ายนอนกก
อนุรักษ์ปีกษาไว้เป็นมรดก
เพลินชมฝูงนก.....สนุกจริงเอย

เอื้อระเหยลอยลิว
เรามาเที่ยวกันหรรษา
เรื่องปริศนามีสารพัด
อะไรเอ๋ยตัด **หัวแล้วก็ตัดหาง**
ตัดหัวตัดหาง เหลือกกลางแคว
พวงเจ้าเอ๋ยมะไฟ.....

นั่งรถเล่นนิวรับลมชื่นใจ
เล่นทายปัญหา.....ลับปัญญาดีใหม่
ฉั่นฉั่นฉั่น.....ตอบข้อสงสัย
เหลือตรงกลางแค่ “วา” เดียวไว้
ฉั่นขอทายว่า.....คือ “กวาง” นั้นไง
คิดได้อย่างไรช่างเก่งจริงเอย

เฉลย แบบฝึกทักษะที่ ๔

แนวคำตอบข้อ ๑

: ภาคกลาง

แนวคำตอบข้อ ๒

: ประเพณีสงกรานต์

แนวคำตอบข้อ ๓

: การใช้ภาษาไทยสละสลวย
วัฒนธรรมประเพณีไทย
ปฏิภาณไหวพริบของคนร้อง

แนวคำตอบข้อ ๔

: ชายหญิงมีการเกี่ยวพาราสีกัน โดยใช้ภาษา
ที่สละสลวยไม่จบบ้าง และอยู่ในสายตา
ของผู้ใหญ่

แนวคำตอบข้อ ๕

: ผู้หญิงไม่ควรที่จะเชื่อใจผู้ชายง่าย ๆ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
การอ่านคิดวิเคราะห์เพลงพื้นบ้าน

ข้อที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
๑	ง	ง
๒	ก	ก
๓	ข	ข
๔	ง	ก
๕	ก	ก
๖	ก	ก
๗	ง	ข
๘	ก	ก
๙	ง	ก
๑๐	ก	ก

ตรวจคำตอบก่อนเรียน และหลังเรียน
แล้วนำมาผลคะแนนมาเปรียบเทียบกัน
นักเรียนมีพัฒนาการขึ้นหรือเปล่าครับ

บรรณานุกรม

คลังปัญญาไทย. (๒๕๔๘). เพลงพื้นบ้าน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/เพลงพื้นบ้าน>

สืบค้น ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔.

นรบดี สิริเนาวพงศ์. (๒๕๔๕). หนังสือเสริมทักษะภาษาไทยแนวใหม่ ป.๖ เล่ม ๒.

กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

ผศ.สุภาพรรณ พวงจันทเพชร. (๒๕๔๘). Modern ภาษาไทย ป.๖. กรุงเทพ : แม็ค.

รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชิวพันธ์ และคณะ. (๒๕๔๒). การใช้ภาษาไทย เล่ม ๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพ : บริษัทสำนักพิมพ์บรรณกิจ (๑๙๙๑) จำกัด.

วรรณรัตน์ อุดมสุข พฤกษา อารมณเจริญ. (๒๕๕๒). บทเรียนออนไลน์ เพลงพื้นบ้าน.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก<http://www.thaigoodview.com/library/contest>

๒๕๕๒/ type๑/thai๑๓/๑๐/index.html. สืบค้น ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว). (๒๕๕๒). ภาษาไทย ป.๖. กรุงเทพ : สำนักพิมพ์

บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๒). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพ : โรงพิมพ์ชุมนุม

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (๒๕๔๘). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว.

_____. (๒๕๔๘). แบบฝึกหัดสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.